T = Technisch (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)
I = Informatief (moeten voorafgaand aan de politieke avond worden beantwoord)
P = Politiek (worden tijdens de politieke avond door de portefeuillehouder mondeling beantwoord)

Vragen Lokaal Alternatief

Gemeentelijke herindeling

1.We lezen in het raadsvoorstel dat door toenemende complexiteit van wet- en regelgeving (WMO, jeugd, omgevingswet) het moeilijk is om specialistische kennis binnen organisatie te borgen. Vraag: Kan het college aangeven wat de gevolgen van deze problemen zijn en hoe vaak men tegen dit probleem aanloopt. **I**

Als gemeenten merken we dat wet- en regelgeving complexer wordt en dat ook de uitvoering daarvan steeds hogere eisen stelt omdat de afhankelijkheid van andere partijen (zowel publiek als privaat) daarbij steeds groter wordt. We zitten steeds minder zelf “aan het stuur” en moeten de resultaten waarmaken in een breed spectrum van spelers en belanghouders. Een goed voorbeeld is de jeugdzorg, waar in de uitvoering erg veel partijen een verantwoordelijkheid hebben. Om daarin grip te kunnen houden op de belangen van onze inwoners hebben we stevige eigen inhoudelijk expertise nodig, in een team dat betrokken is en kennis heeft van ons gebied en onze bevolking. In onze huidige schaal (1Stroom) lukt dat te beperkt, waardoor er veel inhuur nodig is die hierin geen continuïteit kan bieden. We zien dit in de breedte van de organisatie (ruimtelijk, bedrijfsvoering). Het is een structureel vraagstuk dat met name effecten heeft op de lange termijn: minder belangenbehartiging, slechtere onderhandelingspositie, minder creatieve en op onze inwoners toegesneden oplossingen. Voor een structurele oplossing hiervan is, zeker in de huidige arbeidsmarkt, onze schaal te beperkt. Op de langere termijn kunnen we de belangen van onze inwoners op deze terreinen dus niet meer optimaal bedienen op deze manier.

2. De gemeente Duiven is in veel gevallen een samenwerking aangegaan in de regio dit leidt tot bestuurlijke versnippering en gebrek aan eenduidige aansturing binnen de samenwerkingsverbanden. Het is tijdrovend, complex en democratisch lastig te controleren zo lezen we. Vraag: Kan het college voorbeelden geven? **I**

Iedere gemeente – ongeacht de schaal - zal moeten samenwerken met andere gemeenten en met een groot aantal andere partijen om doelen/resultaten te halen voor inwoners. Het is dan wel belangrijk om daarbij zelf zoveel mogelijk regie te kunnen houden op belangrijke ontwikkelingen voor de inwoners. Dat vraagt veel van de ambtelijke organisatie (zie ook antwoord hierboven). En het vraagt ook veel van het bestuur om daarin op een manier te opereren dat de eigen belangen zichtbaar en herkenbaar blijven. Dan is ook democratische controle en sturing vanuit de eigen gemeenteraad mogelijk. I Vanuit een grotere schaal kan actiever en effectiever (mee)gestuurd worden op de belangen van onze inwoners en kan ook meer invloed aangewend worden in bovenregionale verbanden/Provincie/Rijk.

Voorbeelden zijn in de eerste plaats de gemeenschappelijke regelingen binnen de Liemers, in wisselende samenstelling. Voorbeelden hiervan zijn 1Stroom, de Samenwerking de Liemers (SDL, samenwerking tussen Duiven, Westervoort en Zevenaar), het Streekarchivariaat de Liemers en Doesburg (SALD), de regeling voor huisvesting van het voortgezet onderwijs (GRHVOL, met Duiven, Zevenaar en Montferland) en de gezamenlijke Rekenkamer van Duiven, Westervoort en Doesburg.
Bij een herindeling wordt de sturing eenduidiger (ook voor de gemeenteraad).

Naast deze Liemerse verbanden nemen de gemeenten ook deel aan bredere samenwerkingen buiten de Liemers, zoals de Groene Metropoolregio (GMR), de Modulaire

Gemeenschappelijke Regeling (MGR), de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) en de Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM).
Deze samenwerkingen hebben aantoonbaar bijgedragen aan meer efficiëntie, betere afstemming en een sterkere gezamenlijke positie richting inwoners en partners. Tegelijkertijd laat de huidige manier van samenwerken zien dat het voor een gemeente als Duiven niet mogelijk is om op alle belangrijke thema's echt aan het stuur te zitten.

3. Wij willen het college vragen om kort uitleg te geven over voor- en nadelen van een eventuele gemeentelijke herindeling. **I**

Vanuit onze huidige Duivense situatie is er geen acute noodzaak om tot herindeling te komen, in de zin dat er bijvoorbeeld geen crisis is in de dienstverlening aan onze inwoners. Wel zien we dat er heel veel ontwikkelingen op Duiven en de regio afkomen waar we bij betrokken zijn en die invloed hebben op onze inwoners. Het zal in de huidige situatie moeilijk, zo niet onmogelijk, zijn om daar voldoende grip op te hebben en te houden. En we merken dat we met onze ambtelijke organisatie in een construct zitten die op een manier knelt, die we niet binnen dat construct kunnen oplossen.

Daarom is afgewogen welke bestuurlijke toekomstvarianten voor ons het beste zijn. Doorgaan met de huidige situatie geeft onvoldoende antwoord op de vragen waar we voor komen te staan en is bovendien door onze partner Westervoort niet gewenst. Bestuurlijk en ambtelijk zelfstandig blijven is feitelijk een schaalverkleining die onze bestuurskracht vermindert en ons op een schaalgrootte brengt die niet bij onze opgaven past. Herindeling in de Liemerse variant biedt ons de mogelijkheid om de opgaven voor de toekomst ook voor de langere termijn aan te kunnen in een sterk bestuurlijk en ambtelijk construct op Liemerse schaal, waarvan de identiteit in grote mate aansluit bij de beleving van onze inwoners. Daarbij kunnen we zeker ook iets kwijt raken van wat we nu waardevol vinden. Dat zit vooral in de huidige relatieve overzichtelijkheid/laagdrempeligheid van organisatie en bestuur. Al blijkt - in alle eerlijkheid - uit o.a. het Kieskompasonderzoek dat dat door onze inwoners niet heel sterk zo ervaren en beleefd wordt. Een schaalvergroting geeft zeker in theorie risico's dat onze kernen/dorpen en lokale organisaties minder zichtbaar en gezien worden. Maar in een goed georganiseerde en bestuurde gemeente kan ook heel goed omgegaan worden met deze risico's. De lokale en regionale uitgangspunten die nu voorliggen bij dit principebesluit geven daar een goede basis voor.

Kijkend naar het financiële aspect is het – op basis van ervaringsgegevens – verstandig om er niet van uit te gaan dat een fusie veel extra middelen danwel bezuinigingen oplevert. Er zijn zeker schaalvoordelen; tegelijk vragen een sterkere ambtelijke organisatie, een steviger bestuurlijke positie en de regio en een solide democratisch besluitvormingsproces op onderdelen ook investering. Op het gebied van de lasten voor inwoners kan een harmonisatie van belastingen en tarieven plussen en minnen bieden voor verschillende groepen inwoners, maar gezien de huidige verschillen tussen de vier gemeenten zullen die veelal overzienbaar zijn.

4. Hoe denkt het college de jeugd beter bij dit eventuele proces te betrekken? **I**

Net als voor veel andere burgers zal de afweging rond een Liemerse fusie voor de jeugd vooral relevant en interessant zijn op de gebieden waar het hen zelf persoonlijk en als groep raakt. De vorming van een nieuwe gemeente zal – zeker in de eerste jaren na fusie – geen of weinig gevolgen hebben op voor de jeugd belangrijke voorzieningen of andere relevante zaken. Voor een nieuwe gemeente is het uiteraard wel belangrijk om alle inwoners, dus ook jongere inwoners, te betrekken bij beleidsontwikkeling en belangrijke projecten.

Om bewustwording en informatievoorziening rond de mogelijke fusie en de gevolgen daarvan te versterken onder deze doelgroep is het denkbaar om specifieke jeugdactiviteiten

te organiseren rond de opstelling van de Liemerse investeringsagenda, bijvoorbeeld. een jeugddebat over de toekomst van het gebied en de gemeenschappen in het gebied eventueel in samenwerking met onderwijsinstellingen in onze gemeenten.